

ДИМИТЪР АЛЕКСАНДРОВ
ПОЛЕТ ВЪВ ВСЕЛЕНАТА

chitanka.info

Ние живеем в епоха, когато разстоянието от най-безумната фантазия до свършено реалната действителност се съкращава с поразителна бързина.

М. Горки

1980 година. Първата междупланетна ракета „МПР–1“, построена от съветски учени, е била изпратена преди около 6 месеца да извърши научни изследвания на планетите от нашата слънчева система. Когато ракетата пътува от Луната за Венера радиовръзката с нея ненадейно се прекъсва и всички опити да се узнае нещо за съдбата ѝ остават безуспешни.

Подготвя се втора експедиция. Новопостроената „МПР–2“ трябва да продължи научните изследвания и да се опита да открие следите на изчезналата ракета.

На младия български геолог Игнатов, който след специализацията си в Съветския съюз остава за известно време там на работа, предлагат да вземе участие в тази експедиция. Той с радост се съгласява, защото ще има възможност да продължи своите проучвания. Игнатов заминава за мястото на излитането и там се запознава с началника на експедицията професор Беляев и с останалите членове на екипажа: главния механик инженер Куприянов, пилота Марченко, радиста Каровин, лекарката Сидорова и химичката Лаврова. Всички се подготвят за тежкото и опасно пътуване.

В определения ден „МПР–2“ излита успешно, преминава през земната атмосфера и се насочва към Луната.

* * *

I. НА ЛУНАТА

Събран в общата зала екипажът развълнувано наблюдаваше през страничния прозорец стремителното падане на ракетата към Луната. Само пилотът беше вперил поглед в радиолокаторния екран, а зад него се беше навел професор Беляев. По лицето на началника на експедицията беше изписано силно напрежение. Този иначе спокоен и твърд човек ясно съзнаваше, че ако апаратът за автоматично кацане направи грешка и ако той не се намеси веднага, екипажът ще загине. Но всичко вървеше нормално. Повърхността на Луната се приближаваше постепенно. Когато оставаха няколко десетки метра, ракетата като че ли увисна в пространството. След това тя съвсем бавно се спусна към повърхността. Още една-две секунди и ракетата щеше да кацне. Изведнъж се почувствува рязък удар, от който всички, които стояха прави, паднаха на пода.

— Какво стана, другари? — извика доктор Сидорова.

— Така е, като се вярва на автопилота^[1]. Нали Михаил Сергеевич обещавахе, че неговите автомати ще ни положат като в пух и ние дори няма да разберем кога ще кацнем — обади се насмешливо Игнатов и подскочи пъргаво. Но вместо да се изправи, той полетя към тавана, удари си леко главата в него, изохка и с много ръкомахания успя да се застои на краката си.

— Ние, другарю Игнатов, кацнахме именно като в пух; от това беше и този рязък удар. А моят автопилот никак не е виновен в случая. Вие прекрасно знаете, че автопилотът спира работата на моторите в момента, когато ракетата докосне повърхността на планетата. Ние не съобразихме, че Луната е покрита с пласт прах, в който стъпалата на ракетата отведнъж ще потъват. А вие не скачайте така силно. Не забравяйте, че вече се намираме на Луната.

Наистина инженер Купрянов беше напълно прав. Ракетата беше кацнала на място, покрито с дебел слой прах. Газовата вихрушка на моторите ѝ беше раздухала праха в огромен облак и сега през прозорците се виждаше само някаква сиво-черна пелена. След Игнатов

предпазливо започнаха да стават и другите. Екипажът беше радостно оживен. Всички говореха, шумяха. Лаврова запя някаква мелодия с един и същи думи: „На Луната, на Луната, на Луната сме...“

Прахът постепенно падаше на повърхността и през него започна да се очертава пейзажът на местността. Професор Беляев беше избрал място за кацане, откъдето Слънцето се виждаше ниско над хоризонта. Гледката беше величествена и тъжна. На равната ослепително жълта повърхност, отделни скали хвърляха дълги, черни сенки. Не се виждаше нито една тревичка, нито едно поточе не блестеше сред тази мъртва пустиня.

— Другари, поздравявам ви с благополучното пристигане на Луната — гласът на професор Беляев прозвуча тържествено. — Няма какво да се бавим повече в ракетата. Тук засега ще остане дежурен само другарят Каровин, за да установи и поддържа радиовръзка със Земята. Аз ще предам съобщение за пристигането ни и веднага след това ще ви настигна.

Екипажът се втурна в камерата за преобличане. Всеки извади от своя шкаф специалния костюм за движение в безвъздушното пространство и започна трескаво да се облича. Първ беше готов Игнатов. Тежкият и мъчноподвижен костюм, изработен от прозрачни материи, метали и каучук, с всичките му апарати и приспособления, тук на Луната изглеждаше невероятно лек и никак не затрудняваше движенията му. След като всеки съобщи по радиофона, че е готов, професор Беляев, който беше дошъл да наблюдава приготовленията им, излезе от камерата. Инженер Куприянов затвори след него херметичната врата между камерата и останалата част на ракетата и включи мощните помпи, които за няколко секунди изтеглиха всичкия въздух. След това Куприянов отвори външната врата на ракетата и започна да слиза по стълбата, която беше закрепена към единия ѝ крак. След него слязоха и останалите четирима. Те направиха няколко крачки и се спряха. Мълчаха и захласнати наблюдаваха чудната гледка.

Небето беше черно като разтопен катран. Звездите изглеждаха по-ярки и по-големи — едни жълти като злато, други сребристобели, медночервени или прозрачносинкави. Най-малките звездички светеха като разсипани брилянтни пращинки. И всички те блестяха без да мигат, сякаш това чуждо и страшно небе гледаше с безброй неподвижни очи. Високо на небосвода, почти в зенита, висеше

огромният диск на Земята. На него не се виждаха нито материци, нито океани. Едната половина на Земята, огряна от Слънцето блестеше в яркосинкава светлина, а другата беше потънала в мрак. Ниско, от самия хоризонт, Слънцето изпращаше палеци лъчи и фигурите на пътешествениците хвърляха дълги сенки. Към него не можеше да се гледа без черно стъкло, но дори и през стъклото това не беше познатият жълтеникав диск, който носи живот на земята, а някакво разбушувало се, разрошено огнено чудовище, което сякаш заплашваше да ги изгори. Във всички посоки от Слънцето излизаха размити бисерножълти езици, които го правеха няколко пъти по-голямо, величествено и зловещо.

Всички бяха така поразени, че не усетиха приближаването на професор Беляев. Неговият глас не само ги стресна, но и ги върна към действителността:

— Да, гледката наистина е красива и ако нямаме толкова много работа и аз бих ѝ се любувал дълго. Впрочем не ми се сърдете, че ще прекъсна съзерцанието ви и не съжалявайте за това. Такива и още много по-чудни гледки ще наблюдаваме занапред. Боя се само, че скоро вие ще закопнеете за други гледки: за лазурната синевина на нашето небе, с неговите бели, пухкави облачета, за нежноруменото утро или за сребърната пътека на Луната, отразена в стихналото море. — Гласът на професор Беляев се чуваше съвършено ясно, макар че се предаваше чрез радифона на междупланетния му костюм. На Луната, където няма никакъв въздух, разговорите между членовете на екипажа се поддържаха чрез радиопредавателно-приемателните станции, с каквито бяха снабдени всички пътешественици.

За изследването на Луната проф. Беляев раздели хората на три групи. Едната група щеше да проучва лъчите, които падаха на повърхността на Луната; втората — да направи снимки и наблюдения върху Земята и Слънцето, а на геолога Игнатов и на химичката Лаврова бе възложено да отидат до близкия кратер, за да проучат почвата.

Игнатов и Лаврова се отправиха към най-близкия връх, зад който залязваше Слънцето.

След като газиха почти половин час дълбокия слой прах, с които бе покрита лунната повърхност, те излязоха на твърда, камениста почва от синкаво-черни напукани скали. Сега се вървеше много по-

леко и първа Лаврова, а след нея и Игнатов започнаха да тичат и да правят големи скокове от по пет-шест метра. Въпреки тежкобронирания костюм и многото уреди и апарати, които носеха със себе си, те тичаха по-бързо и по-леко отколкото биха тичали леко облечени на Земята. Това беше така, защото на Луната, която е много по-малка от нашата Земя, всички предмети тежат около шест пъти по-малко. Лаврова тичаше в дясно от Игнатов, на около 40–50 метра пред него. Целият ѝ костюм и особено прозрачният ѝ шлем, блестяха на ярките слънчеви лъчи. Изведнъж, само в един миг, тя леко подскочи нагоре и... изчезна — сякаш се разтвори в пространството. Игнатов се спря разтревожен и се вгледа като не вярваше на очите си. Първата му мисъл беше, да не би Лаврова да е паднала в някоя пукнатина. Но в шлема му долетя веселият ѝ смях:

— Хайде, хайде, другарю Игнатов, какво сте се втрецили? Не ме гледайте, моля, като че ли виждате привидение. Какво ви стана?

Игнатов още по-удивен се затича към мястото, където беше изчезнала Лаврова и веднага разбра какво се беше случило. След последния скок тя беше попаднала в сянката на кратера. От ослепителната светлина на огряваното от Слънцето място Лаврова в един миг се беше озовала в абсолютно тъмното пространство. На Луната сенките бяха съвършено тъмни, поради липсата на въздух, който да разсейва светлината и предметите, попаднали в сянка, не се виждаха. И двамата се смяха на това чудо, запалиха електрическите прожектори и продължиха, макар и по-предпазливо, към върха.

Кратерът беше стръмен, но скалите бяха толкова напукани, че на много места образуваха удобни стъпала и пътеки, по които Игнатов и Лаврова бързо се изкачваха. Когато стигнаха близо до самия връх те видяха изправената към небето ракета, стъпила на трите си крака, и около нея цялата група на екипажа, заета с различни изследвания и проучвания. Игнатов и Лаврова също се заловиха за своята работа. Изведнъж в страни от него, припламна за миг синкаво-бяла светлина и веднага след това Игнатов почувствува, че скалата, на която беше стъпил, се разтресе. Нещо се беше случило, което наподобяваше силна експлозия. Игнатов се изправи, озърна се и не видя до себе си Лаврова. Той започва да я вика по радиото, да насочва във всички посоки прожектора си, но нито чуваше гласът ѝ в приемника си, нито пък някъде виждаше светлината на нейния прожектор. Игнатов се затича

към мястото, където беше видял преди малко Лаврова. Обзе го тревога. Той почувствува за пръв път, че в тишината на тази мъртва пустиня, от бездната на това черно небе, дебнеха невидими и коварни опасности. Докато тичаше и прескачаше пукнатините на скалите, Игнатов помисли да съобщи до ракетата за изчезването на Лаврова. Но след това реши, че още не бива да тревожи другарите си, а трябва сам да я намери. Той стигна до края на кратерната стена и се спря. Пред краката му зина шеметна пропаст, до чието дъно лъчът от мощния му прожектор не можа да достигне. Нима с Лаврова се беше случило най-страшното? Тогава той реши да се върне обратно, за да я подири отново. Той осветяваше внимателно всяка пукнатина, всяка скала, всеки камък. В една пукнатина прожекторът му попадна на нещо блестящо, което се раздвижи. Игнатов, изтръпнал, приближи и видя Лаврова, изправена до скалата. Тя му замаха радостно. Той веднага ѝ помогна да излезе и като разбра, че радифонът ѝ не работи, бързо я поведе към ракетата.

Една когато всички се събраха ракетата, Лаврова можа да обясни случката. До нея паднал малък метеор. При експлозията едно скално парче я беше блъснало в пукнатината и повредило акумулатора ѝ, който подхранваше с ток прожектора и радифона.

II. НА ВЕНЕРА

След като получава нареждане от Земята, ракетата се насочва към планетата Венера. МПР–2 пътува вече пети ден. Наскоро след излитането от Луната радиовръзката със Земята постепенно заглъхва и въпреки всички усилия радистът Каровин не може да я възстанови. Същото се бе случило и с първата ракета и затова екипажът на МПР–2 не само не се смущава, а напротив, решава да продължи още по-смело пътуването си, като сега вече се надява, че и с МПР–1 нищо лошо не се е случило.

Към средата на пътуването мощните атомни мотори на ракетата, които постепенно усилват скоростта ѝ, са развили почти две хиляди километра в секунда, но сега, като навлиза в атмосферата на Венера, ракетата и движи само с няколкостотин метра в секунда — скоростта на обикновен реактивен самолет.

* * *

МПР–2 летеше в атмосферата на Венера. Моторите издаваха оглушително бучене, което въпреки изолацията, проникваше във вътрешността на ракетата и безпокоеше екипажа, свикнал на абсолютна тишина в междупланетното безвъздушно пространство. Но този постоянно усилващ се басов рев напомняща и за нещо родно и познато — за шума от пресичането на земната атмосфера при излитането на МПР–2.

През прозорците на ракетата се виждаха само бясно движещи се гъсти бели мъгли, а в радиолокаторния екран, някъде долу на стотина километра, се очертаваше повърхността на планетата. Дебелият облачен кожух все още ревниво криеше планетата от нетърпеливите погледи на пътешествениците. Едни от тях наблюдаваха приборите, а други гледаха през прозорците. Само Лаврова от време на време съобщаваше резултата от измерванията на уредите, прикрепени към

външната страна на ракетата. Най-горният пласт от атмосферата на Венера се състоеше от въглероден двуокис, но сега вече въздухът съдържа и кислород, и азот и беше наситен с водни пари. Температурата беше достигнала до 80 градуса над нулата и пътешествениците трябваше да изключат отоплението и да пуснат апаратите за охлаждане.

Едва на около десет километра височина облаците започнаха бързо да се разреждат и пред наблюдаващите се разкри повърхността на Венера. За пръв път човешки поглед виждаше вечно забуленото лице на планетата-красавица.

Под ракетата бушуваше развълнуван океан. Огромни вълни с дълги бели гребени браздяха неговата повърхност. Умело управляваната от пилота Марченко ракета се понесе ниско над океана, като ту засилваше скоростта си, ту съвсем я забавяше, сякаш заставаше неподвижна. В такъв момент всички още по-внимателно се взираха, но освен мастиленозелената шир на водата и тежкото оловно-сиво небе на хоризонта, не се виждаше нищо друго.

Ето, вече шест часа ракетата летеше над океана, а картината все още не се променяше. Първоначалното напрегнато очакване беше попреминало. Членовете на екипажа бяха обядвали и сега разговаряха — дали ще срещнат живот на тази планета, което според предвижданията на астрономите и по това, което бяха видели досега, можеше да се очаква.

До един от прозорците се беше изправил инженер Куприянов и наблюдаваше замислен безкрайните редици от бели гребени на развълнувания океан. Неговият глас прозвуча в тишината рязко и неочаквано:

— Марченко, намалете скоростта и дайте в дясно! Още по-бавно и по в дясно!

— Какво има, Михаил Сергеевич — запита професор Беляев, а всички останали се втурнаха към Куприянов.

— Ето вижте, познати на другаря Игнатов.

— Какви познати? — оживи се Игнатов.

В този момент ракетата беше намалила скоростта си и плавно се носеше на 50 метра над океана. В ляво долу, съвсем близко се виждаше група тъмносиви змии, които плаваха изправени във водата. Блестящите им тела бяха дебели повече от метър и дълги по 10–12

метра. Малките им плоски глави имаха човки като на птици. Огромната ракета не им правеше никакво впечатление, въпреки шума на моторите и огнените езици, които излизаха от нея.

— Какви огромни змии! — възкликна Лаврова.

— Това не са змии, Галина Павловна. Преди около двеста милиона години и на нашата земя са живеели подобни животни, наречени плезиозаври. Това, което виждате, е само шията им, а тялото е скрито под водата.

Ракетата проследи още известно време морските чудовище. Докато Игнатов ги снимаше на филм, първото животно рязко гмурна главата си във водата, измъкна една голяма риба и тя бързо изчезна в пълната със зъби уста на плезиолавъра. След това МПР-2 отново се понесе с голяма скорост по посоката, от която се улавяха най-много гръмотевични смущения и където се очакваше да има суша.

Не след дълго на хоризонта се очерта широка тъмна ивица. Когато ракетата достигна многоочакваната суша, тя намали скоростта си и екипажът започна да снима на филм тъмните гори, които покриваха повърхността. Тук-там тежки млечнобели или светложълтеникави мъгли забулваха гората. Ракетата се спускаше ниско над самите върхове на гигантските дървета, след това бързо се издигаше на няколко хиляди метри. Океанът беше останал далеч зад тях и навсякъде долу, докъдето погледът можеше да достигне, се простираше все същата необятна гора. След половин час гората стана по-рядка. Започнаха да се мяркат просторни езера, над които плаваше лека, белезникава мъгла. Появиха се и обширни светлозелени полянки. Всички единодушно решиха да кацнат на една от тях.

Този път кацането се извърши напълно успешно. Инженер Куприянов беше радостен, че другарите му почти не усетиха момента на докосването до повърхността на планетата.

Преди да излязат от ракетата, атмосферата беше изследвана още веднъж. Съставът на въздуха беше близък до земния и екипажът беше доволен, че няма да има нужда от маски и специални облекла. Макар че засега не се виждаха никакви животни, професор Беляев нареди да вземат няколко обикновени и бронебойни пушки, а инженер Куприянов взе със себе си изобретената от него електрическа пушка, или както той я наричаше „ръчна светкавица“. Приготовленията траяха кратко и след няколко минути всички бяха готови.

Мястото, на което излязоха, беше покрито с буйна и разнообразна растителност, достигаща почти до раменете. Почвата беше влажна и хлъзгава. И тук небето беше покрито с облаци, които забулваха Слънцето, но неговите лъчи проникваха през облачната покривка на планетата и пръскаха обилно светлина и топлина. Макар че във вътрешността на ракетата постоянно се поддържаше чист въздух, всички от групата започнаха да вдишват с пълни гърди влажния въздух на чуждата планета. Той беше напоен с тежък аромат на смола от дърветата на безкрайните гори. От пищната и могъща природа на тази планета лъхаше сила и младост.

На няколко стотин метра от мястото, където земните посетители бяха застанали, растяха три дървета високи почти сто метра, а на върховете си имаха корони от гигантски перести тъмнозелени листа. Пътешествениците се отправиха към тях, като бавно разсичаха гъстата трева. Когато приближиха дърветата, те забелязаха, че на едно голямо пространство тревата беше скубана и стъпкана и само на места стърчаха отделни по-високи стръкове. По земята ясно личаха следи от краката на грамадни животни, които бяха пасли тук. От това особено се зарадва радистът Каровин, който беше запален ловец. Той се обърна към Игнатов:

— А дали ще се появят пак насам? Много ми се ще да се срещна с тези животни — и той многозначително потупа пушката си.

— Бъди спокоен, Гриша — усмихна се Игнатов, който в този момент измерваше и фотографираше отпечатъците, — по всичко личи, че ще имаш възможност да се проявиш като ловец. Само не забравяй да си вземеш по-голяма торба!

За да печели време, експедицията реши да се раздели на две групи. Професор Беляев, Марченко и Лаврова трябваше да излетят с ракетата, за да проучат и филмират цялата планета и да търсят следите на МПР-1, а другите четирима да останат тук, за да изследват растителността и животните.

По предложение на инженер Куприянов беше решено лагерът да се построи край трите дървета, където пренесоха радио-апаратурата, достатъчно оръжие, храна и инструменти. За не повече от час приготовленията бяха приключени.

С много ръкомахания изпратиха ракетата. За първи път, откакто бяха напуснали Земята, екипажът се разделяше за по-дълго. Набързо

бе сглобена малката алуминиева барака, чийто покрив и стени бяха твърди като стомана и можеха да издържат на всякакви бури. В нея прибраха имуществото си. Инженер Куприянов и доктор Сидорова останаха да събират образци от растенията и да поддържат радиовръзката с ракетата, а Игнатов и Каровин решиха да търсят животни, като обещаха да не се отделят много.

Следите на непознатите животни бяха толкова ясни и тревата, където бяха минали, беше така опасана, че двамата закрачиха без никакви затруднения. След като извървяха около един километър, те възлязоха на едно малко възвишение. Оттук се виждаше другият край на широката поляна, от където започваше отново тъмнозелената гора. На няколко стъпки пред тях стърчаха група назъбени сиви скали. За голямо огорчение на Каровин животните не се виждаха и той предложи да се връщат.

— Ти, Гриша, си известен ловец, но не забравяй, че аз пък съм геолог. А когато геологът види камъни, той се вълнува не по-малко от ловец, който е видял сърна. Затова нека да отидем и разгледаме тези скали, а след това съм готов да те следвам, където пожелаеш.

Те бързо започнаха да се спускат по полегатия склон на хълма и вече доближаваха скалите, когато Каровин се спря като втрещен и извика на Игнатов, който продължаваше да върви напред:

— Какво е това? Скалите шават! Стойте, другарю Игнатов! — и той дръпна геолога за ръката.

Каровин беше прав. Една от скалите се беше размърдала и преместила няколко метра напред, а другата бавно се поклащаше.

— Виждаш ли, Гриша, какви интересни скали? Ела по-скоро, докато не са хукнали да бягат! — при това Игнатов бързо насочи фотоапарата си и започна да снима.

Това, което Каровин взе за скали, бяха огромни синкаво-сиви гуцери, дълги 30–35 метра, с по четири крака, съвсем малки глави и дълги опашки. Те бяха покрити с дебели костени люспи и по целият им гръб, в три успоредни линии, стърчаха високи и високи и остри рогови израстъци, плоски като плочи. Групата се състоеше от осем големи и шест по-малки животни. Дори най-малките бяха дълги около десет метра.

— Добре че не взе ловна пушка, Гриша! Какво ли щяха да правят сега бедните животни?

— Те като ли спят? — прошепна Каровин.

— Не спят, а си почиват след богатия обед. Виж, те са опасли почти цялата поляна.

Игнатов обясни на Каровин, че това са тревопасни животни със слабо развит мозък, нечувствителни и кротки и въпреки страшния си вид, са съвсем безопасни. Трябваше само да внимават да не бъдат случайно стъпкани от тези гигантски гущери.

Радистът предпазливо последва Игнатов и двамата се доближиха до животните, които с нищо не показваха, че са ги забелязали и продължаваха да лежат спокойно. Изведнъж едно от животните помръдна и силно изръмжа: „г-р-р-р-р-ъ“, от което на Каровин се стори, че земята се разтресе. Той изпусна пушката си и занемя от ужас. Игнатов също изтръпна, но се съвзе по-бързо и като видя, че нищо лошо не се беше случило, закачи радиста:

— Ех, ти ловджия! Вземи си пушката!

— Оставете шегите, другарю Игнатов! Все пак не е ли опасно да стоим така близко до тези чудовища?

— Никак не е опасно! Нали виждаш, те дори не ни забелязват. Гледай сега какво ще направя! — и Игнатов започна бързо да се изкачва по туловището на легналото животно, като се хващаше за роговите израстъци. То изглежда не го почувствува и не се помръдна. Само от време на време шумно вдишваше и издишваше и тогава леко се поклащаше. Игнатов стъпи на гърба на животното на около 6–7 метра височина. Той се беше хванал за една рогова плоча, която достигаше до гърдите му.

— Хайде сега и ти, Гриша! Ако не те е страх, качи се на другото животно и за награда обещавам да те фотографирам.

Каровин бързо последва примера на Игнатов и след минута застана тържествено на гърба на съседното животно, опря дясната ръка на пушката си, и усмихнат, зае поза за фотография.

— А сега е време да се обадим другаря Куприянов и да запитаме... — гласът на Игнатов беше заглушен от страхотен рев. От този рев, който долиташе от близката гора, всички животни започнаха да се изправят, като тежко се поклащаха. Игнатов и Каровин едва не паднаха на земята. Те с мъка успяха да се задържат между гъсто наредените рогови плочи. Оглушителният рев се приближаваше, а през това време всички влечуги бяха станали и започнаха да бягат. За

слизание беше вече късно. На Игнатов и Каровин не им оставаше нищо друго, освен да се държат здраво за гърба на животните, които с невероятна за тремавите им туловища бързина, ги понесоха към насрещния край на гората.

Тревоядните бяха нападнати от едно хищно влечуго, което ревеше и се мъчеше да ги достигне. То бягаше изправено на два дълги и силни крака, като се подпираше на дебелия си опашка. Предните му крака бяха много малки, размахваха се във въздуха и имаха по три остри закривени нокти. Особено страшна беше главата му, която като че ли се състоеше от две огромни челюсти, дълги по три-четири метра. Когато звярът издаваше страшния си рев, в грамадната му уста блеснаха стотици остри зъби. Изправено, чудовището беше високо около 15 метра. Макар и значително по-малко и само, то смело преследваше тревоядните влечуги, които бягаха с всички сили и ревяха отчаяно.

От невъобразимия шум, който създаваха с непрекъснатия си рев хищникът и нападнатите, Игнатов и Каровин не можеха да се чуят, въпреки че животните, които ги носеха, бягаха близко едно до друго. Игнатов викаше, че е изпуснал бронейната си пушка. Той я беше оставил до себе си, когато фотографираше Каровин и тя беше паднала при размърдането на животното.

През това време хищникът достигна едно от по-малките четириноги, хвърли се върху него и успя да го захване за врата. За миг главата на тревопасното изхвъркна в страни, от шията му бликна поток от белезникава кръв, а тялото продължи още няколко метра да тича без глава, след което тежко се строполи и започна да се мята и да бие земята с дългата си, покрита с остри шипове опашка. Двуногото чудовище, без да обръща повече внимание на жертвата си, яростно продължи да преследва останалите животни. Каровин изглежда разбра ръкомаханията на Игнатов, защото кимна с глава и като се залови здраво с крака за един от костените израстъци на животното, насочи пушката си към главата на приближаващия се хищник и започна да стреля. Той беше добър стрелец и въпреки че се тресеше силно на гърба на бягащото животно, успя да улучи няколко пъти чудовището в главата, но то като че ли нищо не усети. Обикновената пушка, с която стреляше Каровин, не можеше да напасти на това чудовище. Те вече доближаваха гората, когато оттам се чу нов рев. Втори двуног хищник

дереше гърлото си с не по-малка сила и свирепо се носеше срещу тях. Подлуделите от ужас тревоядни гиганти започнаха да бягат в друга посока и се втурнаха към хълма. Сумтейки тежко, те се заизкачваха по него. Последни тичаха животните, на които бяха Игнатов и Каровин. Двата хищника бяха усилили своя бяг и вече ги настигаха. Единият беше доближил животното на Каровин, с пронизителен рев разтвори огромните си челюсти и се приготви да се хвърли. Игнатов като че ли забрави опасността, която го грозеше и инстинктивно отвърна глава, за да не види ужасната сцена. В този момент той съзря инженер Куприянов, който се спущаше по хълма срещу бягащите влечуги. В ръцете му блестеше дълга, лъскава тръба. Той се спря, постави я до главата си и се прицели внимателно през оптичeskия ѝ мерник. В същия миг ослепителен лъч изскочи от нея и се чу остър трясък, като че ли се беше счупило грамадно сухо дърво. Единият хищник изрева още по-страшно и се строполи мъртъв, а от трупа му заизлиза пара и сив пушек. Секунда след това същата участ сполетя и втория нападател. „Ръчната светкавица“ на инженер Куприянов действуваше. Веднага след това той бързо избяга в страни, за да се запази от животните, които профучаха край него.

Тревопасните тичаха още известно време и като не чуваха вече рева на нападателите, постепенно се успокоиха и намалиха хода си. Те като че ли забравиха за всичко случило се и започнаха мирно да пасат. Въпреки това Игнатов и Каровин още дълго не можеха да слязат от тях, защото се бояха, че животните могат да ги стъпчат с огромните си като дънери крака.

През това време дойде и доктор Сидорова, която заедно с инженер Куприянов започна да следва отблизо двамата нещастни ездачи. Последните трябваше търпеливо да изслушат множеството закачки и шеги. Едва когато животните се напасоха и отново легнаха да почиват, Игнатов и Каровин предпазливо слязоха и прегърнаха инженер Куприянов, който им беше спасил живота.

III. НА МАРС

Приключението с огромните влечуги накара членовете на екипажа да станат по-предпазливи. Те продължават да събират образци от растения и успяват да уловят различни животни. След два дни МПР-2 се завръща благополучно от обиколката си. Професор Беляев и Лаврова са снели цялата планета на филм, който се прожектира още същата вечер.

През време на двудневния полет следи от изчезналата МПР-1 не се откриват.

След няколко дни МПР-2 отлита към Марс — последната планета, която ще бъде посетена от тази научна експедиция. Пътуването трае седем дни. Преди да кацнат, пътешествениците прелитат ниско над цялата планета, за да извършат своите наблюдения. Откриват, че светлите и тъмните петна, които се виждат на Марс от нашата Земя и които астрономите наричат „континенти“ и „морета“ са в същност белезникавожълти пясъчни пустини и червенокафяви сухи равнини. „Каналите“ на Марс, които от Земята изглеждат прави и кръстосани, представляват огромни дълбоки пукнатини по кората на планетата, дълги стотици и хиляди километри. Те задържат малко повече влага и за това около тях се виждат ивици от бедна мъхеста растителност.

Атмосферата на Марс е много по-рядка отколкото по най-високите планини на нашата Земя и екипажът се движи със специални костюми. На планетата почти липсва вода: няма нито океани, нито морета нито големи реки или езера. Малко повече влага пълзи откъм полюсите, които са покрити с тънък пласт от лед и сняг. Това са белите „шапки“, които се виждат от Земята на полюсите на Марс. През зимата те покриват голяма част от планетата а през лятото почти изчезват. Небето изглежда тъмносиньо и на неговия фон красиво се отделят жълтите пясъци на пустините и червената глинеста почва на равнините.

Излязат ли от ракетата, членовете на екипажа се движат леко, защото на Марс, който е много по-малък от Земята предметите тежат пет пъти по-малко. Ракетата е кацнала при екватора, където температурата през деня е умерена, но през нощта пада до 50 градуса под нулата. Освен ниската тъмносиня мъхеста растителност, пътешествениците откриват и някои по-големи растения, които приличат на нашите кактуси и имат месести виолетови листа. В дъното на една от пукнатините те успяват да уловят някои малки животни, покрити с дебела козина, с големи очи и уши.

Екипажът бързо свиква с обстановката на тази студена планета, чиято природа навява спокойствието и тишината на отмиращия живот.

* * *

Безмълвната и безветрена марсианска нощ настъпи неусетно. Членовете на експедицията се биха събрали в осветения салон на ракетата. Едни от тях разговаряха, а други подреждаха бележките си. Радистът Каровин седеше пред своите апарати. Откакто бяха напуснали Венера, той не беше опитвал да се свърже със Земята. При все че и сега не очакваше да успее, Каровин нагласи главния си приемник на вълната, на която беше уговорено да се поддържа връзката. Когато ключът за настройката застана на съответната цифра, таблото пред радиста сякаш оживя. Контролната червена лампичка бързо замига, раздвижиха се стрелките на измервателните уреди, а индикаторът затвори зеленото си око. Каровин усили докрай високоговорителя, но не се чу нито звук, нито глас. Въпреки това той извика радостно:

— Другари, елате бързо! Установих радиовръзка със Земята.

Това щастливо събитие накара всички да скочат на крака и да наобиколят седналия пред таблото Каровин. Измервателните уреди действително показваха, че на тази вълна работи радиопредавател. Но защо станцията изглеждаше така близко?

Бяха изминали пет минути в напрегнато очакване, когато във високоговорителя се чу силен глас: „Внимание!... Внимание!... Говори

междупланетна ракета номер едно. Не се приближавайте до Фобос!“, след което станцията замлъкна. Всички се спогледаха и продължиха напрегнато да чакат, но гласът не каза нищо повече, макар че станцията продължаваше да работи.

Фобос беше по-близкият от двата съвсем малки спътника на Марс. Тази малка луна с диаметър петнадесет километра, летеше на девет хиляди километра от планетата и за 24 часа успяваше да направи три обиколки около нея.

Пръв наруши напрегнатата тишина професор Беляев:

— Това е инженер Нечаев, ръководителят на МПР–1. Да, да, това е неговият глас! Другарю Каровин, предайте бързо на същата вълна следния отговор: „Слуша МПР–2. Слуша МПР–2. Намираме се на Марс.“ — Каровин веднага започна предаването. Той отчетливо изговаряше всяка дума и замлъкваше за минута след всяко съобщение. Тогава всички внимателно се ослушваха. Каровин вече за шести път предаваше съобщението и докато още говореше, отново прозвуча същият глас: „Внимание! Внимание!“, обаче това не беше отговор на тяхното обаждане, защото гласът предаваше все същите думи и накрая предупреждаваше да не се приближават до Фобос. Въпреки това Каровин продължаваше неуморно да повтаря съобщението и от време на време прибавяше от себе си: „Отговорете! Отговорете къде се намирате!“ След десет минути гласът отново предаде съобщението и пак замлъкна.

— Николай Кирилович — обърна се инженер Куприянов към професор Беляев, — струва ми се, че другарят Каровин напразно се опитва да се свърже с МПР–1. Та те не ни слушат! Това, което ние чуваме, е предаване, което предварително е било записано на магнетофонна лента. Сега всеки десет минути техният предавател изпраща автоматически това съобщение. А нашето предаване не слуша никой — Куприянов замълча, и после добави — или пък вече няма кой да го слуша.

— Защо мислите така, Михаил Сергеевич? — запита развълнувано Лаврова. — Какво може да им се е случило и къде се намират те сега?

Но Куприянов само я погледна и не отговори. Вместо него се обади професор Беляев:

— Изглежда, че МПР–1 е пострадала на Фобос и нашите другари с този сигнал ни предупреждават да се пазим, за да не ни сполети тяхната участ. И аз си мисля, че това е автоматично предаване и като че ли няма кой да се обади на нашите повиквания.

Докато говореха, гласът предаде точно през десет минути още няколко пъти съобщението и екипажът започна да привиква с него. Лаврова, като гледаше часовника си, каза:

— Ето, сега пак ще ги чуем.

И наистина в салона отново прозвуча глас, но това беше друг, дрезгав и непознат глас: „Слушайте!... Слушайте!... Говори МПР–1. На 17 април, на 38-ия ден от излитането ни от Земята, след като посетихме Луната, Венера и Марс, ние кацнахме на Фобос, при което ракетата беше непоправимо повредена. При катастрофата загинаха другарите Кузмин и Гуляева. Другарят Нечаев изчезна безследно на 4 юли, когато беше излетял на няколкостотин километри над спътника, за да проучи района на действие на опасните лъчи. Предполагаме, че е бил ударен от метеор и отнесен в пространството. Резултатите от научните ни открития са записани на магнетофонни ленти, намиращи се на масата в салона. Лъчите на Фобос действуват на осемстотин километра. Кислородният ни запас ще се изчерпи на първи септември.“

След той съобщение никой не пророни нито дума. От вцепенението ги извади разтревоженият глас на доктор Сидорова:

— Закъснели! Ние сме закъснели! Преди осемнадесет дни те са се задушили от липса на кислород.

Каровин престана да вика МПР–1 и повече никой не наруши тягостната тишина. Само през десет минути, като че ли от гроба, прозвучаваше гласът на инженер Нечаев.

Игнатов се беше опрял с две ръце на прозореца и следеше с поглед една ярка светла точка, която бързо се движеше от запад към изток по черното звездно небе. Това беше Фобос — малката тайнствена луна, която бе станала гробница на екипажа на МПР–1. И колкото повече се взираше в нея, толкова по-силно го обземаше желанието да действува и да се бори:

— Другарю Беляев! Другари! — лицето на Игнатов изразяваше силна възбуда и в светлите му зелени очи проблясваха пламъчета — на МПР–1 са останали четирима пътешественици. Те може би са още

живи. Ние трябва незабавно да се отправим към Фобос и да направим всичко, което е по силите ни, за да ги спасим! За тях всяка минута, всяка секунда е скъпа.

— Какво точно предлагате? — запита спокойно професор Беляев.

— Незабавно да отлетим към Фобос и да започнем да го догонваме. Когато го доближим на 800 километра ракетата да продължи да го следва на това безопасно разстояние. Тогава аз ще изляза от ракетата в пространството и ще се отправя сам към спътника. Надявам се, че неговите лъчи не са опасни за хората, щом като екипажът на МПР–1 е преживял няколко месеца. Във всеки случай те явно не убиват веднага. Когато намеря ракетата, ще се опитам да спася останалите живи членове на екипажа ѝ, а ако вече всички са загинали, поне ще донеса запис на техните научни изследвания.

Членовете на експедицията се съгласиха със смелото и рисковано предложение на Игнатов. Инженер Куприянов пожела да отиде заедно с него, за да му помага в случай на нужда.

След няколко минути моторите на МПР–2 глухо забучаха и ракетата полетя право нагоре. Скоро тя започна да догонва плаващия пред нея Фобос. Спътникът, който блестеше много силно на звездното небе, изведнъж изчезна.

— Е, не, няма да ни избягаш! — извика професор Беляев. — Марченко, следете по радиолокатора този пакостник!

— Къде изчезна, Фобос, другарю Беляев? — запита Лаврова.

— Фобос е в сянката на Марс, Галина Павловна. Скри се за около половин час, но това няма значение, защото ние го следваме и приближаваме.

Когато Фобос блесна отново, огрян от слънчевите лъчи, ракетата го беше приближила почти на хиляда километра и намали скоростта си. Напрежението всред екипажа растеше. Марченко и Беляев наблюдаваха приближаването. Каровин и Куприянов се стремяха да определят с най-чувствителните уреди характера на излъчванията на спътника, а останалите гледаха през прозорците. Фобос се виждаше вече като неправилно назъбено кръгче, което светеше с бяла светлина. Високоговорителят, включен на вълната на МПР–1 продължаваше да повтаря през десет минути същото предупреждение, а на всяко десето предаване съобщаваше за станалата катастрофа.

Когато ракетата доближи спътника на 800 километра, уредите започнаха да показват застрашително увеличение силата на тайнствените излъчвания и професор Беляев нареди на пилота да не се приближава повече и да поддържа същата скорост. Ракетата угаси моторите си и се понесе по инерция след Фобос, без да изостава от него и без да го доближава повече. От този момент предметите в нея загубиха своята тежест. Хората започнаха да плават свободно във въздуха и при най-малкото движение се отделяха от пода и увисаха в най-страшни пози — лежешком и с главата надолу. За да могат да се движат и да стоят устойчиво, те трябваше да се хващат за специалните гумени скоби, поставени по стените на ракетата. През време на пътуването чувството за тежест в ракетата се създаваше от постоянното увеличаване на нейната скорост, а сега, след спирането на моторите, това чувство изчезна и новото състояние причиняваше сериозни затруднения на екипажа.

Рискованото пътуване на Куприянов и Игнатов можеше вече да започне. Доктор Сидорова настояваше и тя да участва в спасяването на хората от МПР-1, като обясняваше, че те, ако са още живи, ще имат най-много нужда от нейната лекарска помощ. Но останалите не се съгласиха. В това изключително опасно пътуване можеха да участват само най-силните и опитни членове на екипажа.

Професор Беляев стисна силно ръцете на Куприянов и Игнатов и сърдечно ги прегърна:

— Желая ви пълен успех и щастливо завръщане. Бъдете внимателни и се пазете!

Куприянов и Игнатов се сбогуваха с другарите си и влязоха в камерата за преобличане. Тук всичко беше приготвено. Те облякоха огромните междупланетни костюми, привързаха към себе си по няколко кислородни резервоара и кислородни апарати и по скобите излязоха на повърхността на ракетата. В радифоните им се чу гласът на Лаврова, на която беше възложено да поддържа постоянна връзка с тях.

Игнатов неволно беше обзет от чувството, че ще падне. Стъпил на металната гладка повърхност на ракетата, той се огледа. Долу под него се виждаше Марс, който от 9 хиляди километра изглеждаше грамаден и заемаше голяма част от небосвода. Само един сребърен сърп от планетата беше осветен, а останалата ѝ част беше тъмна. Пред

него блестеше зловещият Фобос. Бездънното черно небе беше опасно от нежния воал на Млечния път. Някъде далече пламтеше Слънцето, а край него, като синкав брилянт се виждаше родната Земя. Тя сякаш му вдъхна сила и мъжество. В този миг чу гласът на Куприянов:

— Излитам. Следвайте ме! — и веднага след това се чу гласът на Лаврова:

— На добър път, другари!

Игнатов видя как от ракетния мотор, който беше прикрепен към гърба на Куприянов, заизскачаха синкави пламъчета и инженерът се понесе с голяма бързина към Фобос. Закачени за него на дълги стоманени телове висяха апарати, уреди и кислородни бидони. Игнатов включи своя мотор и бързо полетя след Куприянов, като се стремеше да не го изгуби от погледа си и да държи непрекъснато посока към спътника. Игнатов не можеше да усети дали наистина се движи или виси неподвижно в пространството, но когато се обърна назад, той видя ракетата, която се губеше сред звездите като малка лъскава точка. Лаврова непрекъснато поддържаше връзката с тях и ги окуражаваше. По едно време се обади професор Беляев:

— Всичко е наред, другари. Вие вече изминахте половината разстояние. Продължавайте така!

Фобос беше нараснал и по него вече се забелязваха отделни назъбени канари. Игнатов достигна Куприянов и двамата продължиха да летят на стотина метра един от друг. След още петнадесет минути Фобос се намираще вече под тях и те намалиха скоростта си. Оттук малкият спътник изглеждаше като назъбена продълговата планина. Куприянов и Игнатов се уговориха по радиофона да го обиколят с малка скорост и да търсят ракетата.

Двамата бавно са носеха над острите канари и дълбоките пропасти. Под тях някои от скалите ослепително светеха на слънчевите лъчи, като че ли бяха от метал. Те обиколиха спътника, но никъде не видяха ракетата и затова продължиха да летят.

— Ето я! Ето я! — извика Куприянов и бързо се спусна в ляво. Подир него се насочи и Игнатов, който също съзря МПР-1. Ракетата лежеше в сянката на един висок метален масив и те едва ли щяха да я открият, ако през единия ѝ прозорец не струеше сноп бледа светлина.

Описвайки все по-тесни кръгове, Куприянов, а след него и Игнатов, плавно се спуснаха и стъпиха върху масивното тяло на

ракетата. Докато Куприянов съобщаваше по радиото в какво положение са намерили ракетата, Игнатов предпазливо започна да се спуска по металния корпус на МПР–1, към светещия прозорец. Той се хвана за скобата на прозореца и погледна вътре. На пода лежаха неподвижно четирима непознати млади хора — трима мъже и една жена. Лицата им бяха бледи и безжизнени. Колкото и да се взираше в тях Игнатов не можа да открие признаци на живот. До него беше застанал Куприянов, който поддържаше връзката с ракетата и докладваше най-подробно.

— Опитайте се да разберете дали са живи! Осветете ги в лицата с прожектора! — съветваха от МПР–2.

Куприянов запали прожектора си и започна да го насочва в лицето ту на един, ту на друг от неподвижно лежащите хора, като го палеше и гасеше.

— Боя се, другарю Игнатов, че сме закъснели. Но как да влезем в ракетата, като няма кой да ни отвори?

Игнатов остана да наблюдава тъжната картина, а Куприянов отиде да огледа от всички страни ракетата. След няколко минути той се обади:

— Елате при мен! Вижте!

В същия миг Игнатов почувствува, че МПР–1 се залюля, повдигна се и се завъртя леко. С един скок той се озова при Куприянов. В задната част на ракетата зееше кръглият отвор на камерата за преобличане. Ракетата се беше обърнала и лежеше точно върху отвора, като го закриваше. Куприянов сам я беше повдигнал и завъртял. Могъщото ѝ тяло, което на Земята тежеше около хиляда тона, тук, на Фобос, където предметите нямаха почти никаква тежест, беше се леко отместило и сега отворът беше дошъл отстрани. Куприянов и Игнатов се вмъкнаха в камерата и я осветиха. Върху ключа на вакуум-мотора висеше табелка с надпис: „Апаратурата е исправна“. Явно, хората от МПР–1 не бяха загубили надежда, че техни другари ще ги търсят и може би ще успеят да ги намерят.

Двамата влязоха в салона без да свалят междупланетните си костюми, защото се бояха, че във въздухът няма достатъчно кислород. От завъртането на ракетата телата се бяха размърдали, за миг на Игнатов се стори, че клепачите на високия слаб мъж трепнаха. Да, той

не се беше излъгал. Човекът отвори бавно очи, погледна го с помътнен поглед и започна силно да се мъчи да вдишва с широко отворена уста.

— Бързо, бързо кислородната маска! — извика Игнатов.

Но Куприянов сам бе видял това и вече приближаваше кислородния апарат към лицето на мъжа. Обзет от надежда и радостно възбуждение Игнатов веднага отвори един бидон със сгъстен кислород и започна смело да сваля междупланетния си костюм.

Куприянов се опита да го спре, но след това сам направи същото. Когато свали шлема си, Игнатов чу най-напред свистенето на излизащия под налягане кислород и усети тежкия, наситен с въглероден двуокис въздух. Силната струя кислород подействува животворно на всички. Един след друг и четиримата останали живи членове на екипажа на МПР–1, започнаха да се раздвижват, като че ли се събуждаха от тежък сън. Куприянов се беше свързал по радиостанцията на МПР–1 с тяхната ракета и сега във високоговорителя се слушаше отсеченият глас на доктор Сидорова, която даваше указания какво трябва да се прави, за да се съвземат по-бързо спасените.

Когато спасените идват на себе си, те разказват, че за да продължат живота си, още от началото на август намалили притока на чист кислород от резервоарите, а за да го пестят, не се движели никак, дори не говорели. Последните дни били почти в безсъзнание.

На следващия ден, с помощта на Куприянов и Игнатов, всички се пренасят на МПР–2, като вземат със себе си материалите от научните изследвания на първата експедиция.

МПР–2 се устремява бързо обратно към Земята. Когато я доближават на един ден разстояние Каровин успява да възобнови радиовръзката.

МПР–2 каца благополучно на ракетодрума, от който е излетяла преди около месец. Хиляди приятели и близки посрещат героите от екипажа на двете ракети.

[1] Автопилот — специален апарат за направляване движението на ракетата. ↑

Публикувано във вестник „Септемврийче“, броеве
91,100,101/1955 г., 2,3,4/1956 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.